

Antitrust - Jak se vyhnout pokutě v kartelových věcech

Za porušení zákazu uzavírat dohody narušující soutěž jsou Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže nebo Evropskou komisí („soutěžní úřady“) ukládány vysoké pokuty. Podnik účastníci se zakázané dohody může být v jednotlivém případě soutěžním úřadem pokutován až do výše 10% ze svého ročního obrátu. Pokuty ukládané soutěžními úřady se v posledních letech neustále zvyšují a představují velmi citelné postihy i pro kapitálově silné nadnárodní společnosti. Zpravidla mají za následek nesplnění očekávané míry ziskovosti nebo znemožnění financování důležitých investic, v horším případě mohou ohrozit i samu existenci společnosti.

Jak podle českých, tak podle evropských pravidel existuje možnost, aby za určitých podmínek soutěžní úřad od uložení pokuty za účast na kartelové dohodě zcela upustil nebo ji alespoň podstatně snížil - tzv. leniency program. Oficiálním zdůvodněním mírnějšího režimu při ukládání pokut je teze, že některé podniky chtějí dobrovolně ukončit účast na zakázaných dohodách a případně oznámit soutěžnímu úřadu existenci takových dohod, ale hrozba vysokých pokut je od tohoto kroku odrazuje. Skutečností však je, že prokázat existenci zakázaných protisoutěžních dohod bývá v praxi velmi obtížné a soutěžní úřady se často ocitají v důkazní nouzi. Mírnější režimy ukládání pokut tak mají podniky ve skutečnosti spíše motivovat k tomu, aby výměnou za úplné odpuštění nebo částečné snížení pokuty dodaly soutěžním úřadům důležité důkazy, na jejichž základě bude možné kartel odhalit, rozbít a jeho účastníky potrestat.

Vhodným příkladem je případ společnosti PINELLI (energetické nápoje). Ta zjistila, že její distribuční smlouva obsahuje protisoutěžní (kartelové) ustanovení - závazek PINELLI dodávat zboží pouze jedinému (výhradnímu) distributorovi. PINELLI se obrátila na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Smlouvu předložila a požádala o aplikaci leniency programu. Výsledkem bylo, že PINELLI nedostala pokutu, přitom si současně vyřešila jeden interní antitrustový problém. Úřad zakázal stranám plnit nejen sporné smluvní ustanovení, ale dokonce i celou smlouvu.

Česká i evropská úprava mírnějšího režimu při ukládání pokut se navzájem v určitých aspektech odlišují, v základních směrech jsou však shodné. Zatímco evropská úprava má formu oznámení Evropské komise, česká úprava má formu sdělení předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Obě úpravy především umožňují při splnění určitých podmínek od pokuty za účast na kartelové dohodě zcela upustit nebo ji snížit až o 50%.

Úplné upuštění od pokuty je možné při splnění všech následujících podmínek:

- Podnik předloží soutěžnímu úřadu jako první informace a důkazy, které soutěžní úřad dosud neměl k dispozici, a které umožní soutěžnímu úřadu spolehlivě existenci zakázané dohody prokázat;
- Nejpozději v okamžiku poskytnutí výše uvedených informací a důkazů podnik ukončí svoji účast na zakázané dohodě;
- Podnik nenutil ostatní účastníky zakázané dohody k účasti na této dohodě; a
- Podnik po celou dobu správního řízení plně, kontinuálně a pohotově spolupracuje se soutěžním úřadem.

Nejsou-li splněny podmínky pro úplné upuštění od pokuty, může být pokuta alespoň snížena, a to při splnění těchto podmínek:

- Podnik předloží soutěžnímu úřadu informace a důkazy, které významně přispějí k prokázání existence zakázané dohody;
- Nejpozději v okamžiku poskytnutí výše uvedených informací a důkazů podnik ukončí svoji účast na zakázané dohodě; a
- Podnik vstřícně spolupracuje v průběhu správního řízení se soutěžním úřadem, a to zejména po poskytnutí výše uvedených informací.

Rozpětí snížení pokuty je závislé na tom, zda podnik předloží významné informace a důkazy jako první, druhý nebo až jako další v pořadí. Podnik, který jako první předloží významné informace a důkazy, může počítat se snížením pokuty o 30 až 50%, druhý v pořadí o 20 až 30%, kterýkoliv další až o 20%. Při stanovení konkrétní výše snížení pokuty soutěžní úřad dále posuzuje důkazní

hodnotu předložených informací a důkazů. Větší hodnota je obecně přisuzována přímým důkazům, zejména autentickým písemnostem (např. písemná dohoda o cenách, zápis z jednání profesního sdružení, písemná komunikace mezi konkurenty apod.).

Předpokladem pro uplatnění mírnějšího režimu pro ukládání pokut soutěžním úřadem je vždy požadavek podniku, aby byl tento mírnější režim aplikován. Splnění podmínek pro upuštění od pokuty nebo pro její snížení posuzuje vždy příslušný soutěžní úřad. Splní-li podnik všechny podmínky, má jistotu, že pokuta bude přinejmenším podstatně snížena.

Rozhodnutí podniku o výše popsané nadstandardní spolupráci se soutěžním úřadem a požadavek na aplikaci mírnějšího režimu při ukládání pokut je velmi významné. Na jedné straně může toto rozhodnutí podstatně snížit sankce za účast na zakázaných dohodách, na druhé straně může významně zhoršit vztahy s ostatními hráči na trhu – účastníky zakázané dohody a především se zcela minout očekávaným účinkem, pokud budou před zahájením předávání informací a důkazů soutěžnímu úřadu špatně vyhodnoceny vyhlídky na kladné posouzení všech podmínek pro aplikaci mírnějšího režimu. V takovém případě může nastat i situace, kdy budou soutěžnímu úřadu předány rozhodující informace a důkazy o zakázané dohodě, k mírnějšímu sankcionování za účast na zakázané dohodě však nedojde. Proto je v zájmu podniků, aby byly s problematikou mírnějších režimů při ukládání pokut za kartelové dohody podrobně seznámeny.

Výše uvedený článek je z ohledem na jeho účel pro propagaci konference [PRINCIPY A RIZIKA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE](#) velice zjednodušený a tudíž i ne zcela přesný. Podrobněji bude téma mírnějších režimů při ukládání pokut a nadstandardní spolupráce se soutěžními úřady diskutována v rámci výše uvedené konference.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení odstranění černé stavby aneb Když výjimka potvrzuje pravidlo](#)
- [Investiční dotazník u právnických osob a test vhodnosti](#)
- [Řádné prověření podnětu jako podklad pro místní šetření \(nález Ústavního soudu\)](#)
- [Přístupnost k vybraným výrobkům a službám po implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb – na koho dopadne nová právní úprava?](#)
- [Ověření podpisu advokátem a „neutrannost“ advokáta](#)
- [K jednomu z výkladových úskalí na úseku regulace slev](#)
- [Fungování Rady pro rozhodování sporů podle Červené knihy FIDIC](#)
- [Ohrožení pobídek v modelu bez investičního poradenství?](#)
- [Klíčová reforma ochrany průmyslových vzorů Evropské unie: Co se změní?](#)
- [Jak na návrh na vydání elektronického platebního rozkazu neboli „EPR“?](#)
- [Povinnosti českých s.r.o. a a.s. vůči zahraničním mateřským firmám: praktický přehled](#)